

12.12.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo.stm@gov.fi**ASIA Lausunto Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen valtakunnallisesta toimenpideohjelmasta vuosille 2023–2027
VN/12900/2019**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n (LPY) lausuntoa Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen valtakunnallisesta toimenpideohjelmasta vuosille 2023–2027. Ministeriön alaisessa Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen sekä yleislääketieteen erityskoulutuksen koordinaatiojaostossa on ollut valmisteilla erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen valtakunnallisen toimenpideohjelman päivitys ko. vuosille. Toimenpideohjelmaan on otettu mukaan uusia täsmennettyjä toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään osaamisperustaisen erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen toteutumista.

LPY kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Yleistä toimenpideohjelmasta

Suomessa toteutuu vuoden 2023 alusta historiallisen suuri sosiaali- ja terveystalouden uudistus, kun kyseisten palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille.

LPY:n näkemyksen mukaan nyt on oikea ajankohta erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen toimenpideohjelman päivittämiselle. Toimintaympäristön jatkuva muutos edellyttää, että toimenpideohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti sekä tarpeen vaatiessa tehdään siihen muutoksia.

Toimenpideohjelman tavoitteesta

LPY pitää kannatettavana toimenpideohjelman keskeistä tavoitetta: laadukasta erikoistumiskoulutusta, joka vastaa tämän päivän ja tulevaisuuden haasteisiin väestön, koulutautujien ja koulutajien tarpeet huomioiden sekä omalta osaltaan tukee palvelujärjestelmän kehittämistä.

Toimenpideohjelman rakenteesta

LPY:n mielestä toimenpideohjelma on rakenteeltaan selkeä: toteutettavaksi suunnitellut toimenpiteet on hyvin perusteltu, aikataulutettu ja niiden toteuttamisvastuut määritelty.

12.12.2022

Yksityiskohtaisia huomioita toimenpideohjelmasta

Yksityisen sektorin toimijat tuottavat lähes 50 prosenttia perusterveydenhuollon palveluista ja yli puolet aikuisväestön suun terveydenhuollon palveluista. Alueellinen ja alakohtainen vaihtelu on suurta, esimerkiksi Helsingissä yksityisen sektorin osuus perusterveydenhuollosta on yli 70 prosenttia. Työterveyshuollon palveluista yksityisen sektorin toimijat tuottavat valtaosan, yli 80 prosenttia.

On hyvin todennäköistä, että yksityisen sektorin toimijoiden osuus terveystalouden tuottajina kasvaa tulevaisuudessa. Siksi on perusteltua, että yksityisen sektorin palveluntuottajat otetaan nykyistä huomattavasti laajemmin ja tiiviimmin mukaan sekä erikoistumiskoulutuksen suunnittelu- ja kehittämistyöhön että koulutuksen toteuttamiseen.

Työterveyshuollossa on jo nyt kattava kouluttajaverkosto, yli 300 kouluttajalääkäreitä työterveyshuollon yksiköissä ja yli 200 sopimuksen tehnyttä koulutuspaikkaa.

LPY pitää välttämättömänä, että toimenpideohjelmassa ja sen ehdotuksissa otetaan yksityisen sektorin rooli huomioon esitettyä selkeämmin. Lääkäreiden erikoistumisopintojen suorittaminen yksityisellä sektorilla täytyy mahdollistaa nykyistä huomattavasti laajemmin muillakin erikoisaloilla kuin työterveyshuollossa.

Suomi on pieni maa ja resurssimme ovat rajalliset. Jotta pystymme saavuttamaan sote-uudistuksen tavoitteet hoidon paremmasta saatavuudesta ja oikeudenmukaisuudesta, täytyy meidän hyödyntää kaikkia käytettävissä olevia resursseja optimaalisesti. Yksityisen sektorin toimijoilla on paljon annettavaa erikoislääkärikoulutukselle ja -koulutettaville muun muassa etälääketieteessä ja digitalisaation hyödyntämisessä.

LPY esittää, että koulutuksen koordinoinnista vastaavat yliopistot ja yliopistolliset hyvinvointialueet tekevät tiivistä yhteistyötä yksityisen sektorin palveluntuottajien kanssa ja mahdollistavat lääkäreiden erikoistumiskoulutuksen ja sen osien toteuttamisen tasavertaisesti myös yksityisellä sektorilla.

Koulutuksen vaikuttavuutta arvioitava systemaattisesti

Erikoislääkärikoulutuksen vaikuttavuutta ei nykyisin arvioida systemaattisesti. LPY esittää, että erikoislääkärikoulutuksen vaikuttavuutta arvioidaan myös pedagogisesta näkökulmasta, jotta koulutusta voidaan kehittää pedagogisesti kustannustehokkaasti palvelemaan väestön tarpeita sekä ko. koulutukseen osallistuvia terveydenhuollon toimijoita. Koulutuksen laadun arviointi täytyy toteuttaa tasavertaisesti kaikilla palveluntuottajilla ja koulutuspaikkakriteerien pitää määräytyä koulutuksen laadun mukaisesti riippumatta työnantajasta.

Koulutuskorvauksia nostettava

Erikoislääkärien koulutuksesta maksettavat korvaukset ovat jääneet jälkeen kustannuskehityksestä. Sosiaali- ja terveysministeriön asettamien selvityshenkilöiden raportin mukaan koulutuskorvaus on supistunut viimeisten vuosikymmenten aikana ja se kattaa yliopistosairaaloissa vain noin 40 prosenttia todellisista kuluista – muissa yksiköissä vieläkin vähemmän.

12.12.2022

LPY kannattaa toimenpideohjelmaan sisältyviä esityksiä koulutuskorvauksen nostamisesta vastaamaan todellisia kustannuksia. Selvityshenkilöiden esitys sähköisen seurantajärjestelmän luomisesta koulutuskorvausten maksamisen yksinkertaistamiseksi on kannatettava. LPY:n mielestä yksityisellä ja kolmannella sektorilla tapahtuvan erikoistumiskoulutuksen laajentamisen mahdollisuudet on selvitettävä heti suunnittelukauden alussa.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja